

9. NESÚDIŤ PREDČASNE

Kto skutočne chápe ako vyzerá slon?

1 - PRÍPRAVA

A. PRAMEŇ (BIBLICKÉ TEXTY)

- **Matúš 7,1-3** „Nesúdte, aby ste neboli súdení; lebo akým súdom súdíte vy, takým budete súdení, a akou mierou meriate vy, takou bude vám namerané. Prečo bratovi vidíš v oku smietku, a vo vlastnom oku nebadáš brvno?“
- **Ján 5,22** „A Otec ani nesúdi nikoho, ale celý súd odovzdal Synovi,“
- **Ján 7,24** „Nesúdte podľa zovňajška, ale súdte spravodlivo.“
- **Ján 8,15** „Vy súdíte podľa tela, ja nesúdim nikoho.“
- **Ján 12,47** „Ak niekto počúva moje slová, a nezachováva ich, toho nesúdim, lebo som neprišiel odsúdiť svet, ale spasíť ho.“
- **Rimanom 2,1** „Preto nemáš výhovorky, človeče, ktokoľvek súdiš (iného). Ved' v čom iného súdiš, odsudzuješ sám seba, lebo ved' ty, ktorý súdiš, robíš to isté.“
- **Rimanom 14,10** „Prečo teda súdiš brata? Alebo ty zase, prečo pohŕdaš bratom? Ved' všetci sa postavíme pred súdnu stolicu Božiu.“
- **Jakub 2,12** „Aj hovorte aj konajte ako ľudia, ktorí majú byť súdení podľa zákona slobody.“
- **Jakuba 4,11.12** „Bratia, neohovárajte sa navzájom! Kto ohovára brata alebo posudzuje brata, ohovára zákon a posudzuje zákon. A ak posudzuješ zákon, nie si činiteľom zákona, ale sudcom. Jeden je zákonodarca a sudca, ktorý má moc zachovať a zatradiť. Ale ktože si ty, čo posudzuješ blížneho?“

(Ďalšie texty sú uvedené v materiáloch pre študentov)

B. ČO JE POTREBNÉ POVEDAŤ O „PREDČASNOM ODSUDZOVANÍ“

„Ježiš nikdy nezatajil slovo pravdy, hovoril však vždy s láskou. Bol zdvorilý, láskavý a pozorný. Za žiadnych okolností nebol hrubý a nikdy nehovoril prísnejšie, než bolo práve nevyhnutné. Nikoho zbytočne nezranil. Nikdy ľuďom nevyčítal ich slabosti. Hovoril pravdu, ale vždy s láskou.“

Hovoril proti neúprimnosti, proti nevere, nečestnosti a hriechu, v jeho hlase však pritom vždy znel zármutok a ľútosť... Ježiš nežil samolúbo, ale skutočne sa zaujímal o druhých. V jeho očiach mal každý človek veľkú cenu. Ku každému pristupoval s láskou. Vnímal, že každý človek potrebuje záchranu.“ (*E.G. Whiteová, Cesta k vnútornému pokoji, str. 12*)

C. Kam smerujeme s „predčasným odsudzovaním“? (O ČO NÁM IDE?)

Po preštudovaní tejto lekcie by sme boli radi, aby študenti dokázali

1. ...vážiť si aj tých, ktorým úplne nerozumejú alebo nepoznajú okolnosti ich života.
2. ...pozerať sa na druhých očami Ježiša, s pochopením a láskou.
3. ...neodsudzovať druhých a uvedomiť si, že oni sami budú súdení rovnakým spôsobom, akým súdia ostatných.

D. POMÔCKY

Úvod: (Aktivita A) Malé lacné darčeky zabalené v krabičke, jeden hodnotnejší darček, vlastná jednoduchá krížovka alebo osemsmerovka, perá alebo ceruzky.

(Aktivita B) Na papierikoch napísané dvojice slov opačného významu, priehľadná lepiaca páska alebo špendlíky.

Prepojenie: Biblia, tabuľa alebo flipchart, študentské materiály.

2 - PREMOSTENIE (rozohriatie, rozjazd)

A. ČO UŽ POZNÁM

Keď študenti prichádzajú do triedy, využite prvých 10 minút nasledovne:

1. Opýtajte sa, ktorý verš z časti na stredu si vybrali na naučenie. Povzbudte ich, aby sa tento verš pokúsili povedať spamäti.
2. Dajte im príležitosť podeliť sa o vlastný citát, ktorý si napísali k pondelkovej lekcii. Hovorte potom zvlášť o tých, ktoré celkom nevystihujú kresťanský pohľad na život. (Také citácie nie sú súčasťou každej lekcie.)
3. Pozrite sa spoločne na rôzne odpovede, ktorými reagovali na otázky v časti na nedeľu. Pokiaľ je to možné, môžete im vytlačiť aj odpovede, ktoré sa objavili na webovej stránke <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Diskusiu o týchto rôznych názoroch zakončíte myšlienkami z časti „ČO JE TREBA POVEDAŤ O...“ z učiteľských materiálov.

Pokiaľ máte väčší počet študentov, je dobré, aby sa na túto aktivitu rozdelili do menších skupiniek s dospelým vedúcim.

B. ĎALŠIE SÚČASTI SOBOTNEJ ŠKOLY

- Song servis
- Misijná časť
- Oznámenia

3 - ZAČÍNAME

Poznámka pre učiteľov: *Utvorte si vlastný program z možností, ktoré sa Vám ponúkajú. Pri príprave myslite na to, že študenti musia mať možnosť sa aktívne zapojiť a komunikovať aj medzi sebou a príležitosť študovať Božie slovo. Nezabudnite im v priebehu lekcie rozdať študentské materiály na ďalší týždeň.*

A. ÚVODNÁ AKTIVITA

Požiadajte niekoho, aby prečítal **Matúš 7,1-5**.

„V tejto pasáži Ježiš používa literárny spôsob vyjadrovania, ktorý sa nazýva hyperbola – zveličenie. Je to určitá forma reči, kedy preháname, aby sme niečo zdôraznili.

Rozdeľte sa do skupiniek po troch až štyroch ľuďoch a skúste sami vymyslieť podobné nadsadené prirovnanie, ako to urobil Ježiš. Keď budete s úlohou hotoví,

povedzme si navzájom, čo sme vymysleli. Napríklad môžete vymyslieť niečo ako: Otrep si nánosy piesku z pláže zo svojich sandálov, predtým než ma upozorníš na to, že tam mám jedno zrnko."

Dajte študentom dosť času na samostatnú prácu a potom si vypočujte ich nápady.

Rozbor akcie – [?] „Aké ponaučenie nám dáva toto cvičenie?“ (Nemali by sme kritizovať ostatných, keď sa sami chováme rovnako zle ako oni.) **Akým slovom označuje Biblia človeka, ktorý sám koná zle, ale druhých za rovnaké konanie odsudzuje?** (Pokrytec.)

B. ÚVODNÁ AKTIVITA

Pokúste sa medzi študentmi nájsť niektorých, ktorým by nevadilo vymeniť si navzájom topánky. Najlepšie sú topánky rôznych štýlov a veľkostí (vysoké podpätky, športová obuv, sandále a pod.). Môžu sa v nich potom prejsť po miestnosti.

Rozbor akcie – [?] „Aké to bolo chodiť v cudzích topánkach? Ako sa teraz cítia vaše nohy? Chceli by ste si to zopakovať? Prečo?“

Jedno príslovie amerických indiánov hovorí toto: Nikoho nesúď dokiaľ si dva mesiace nechodil v jeho mokasínach."

Čo sa nám toto príslovie snaží povedať? (Nemôžeme druhého správne pochopiť, pokiaľ neuvidíme veci z jeho perspektívy.) **Je to vôbec možné?** Požiadajte študentov, aby si našli a prečítali **Ján 7,24**.

Ježiš nám nehovorí, že nesmieme hodnotiť konanie druhých. Náš úsudok však nemá byť povrchný, založený len na prvom dojme. Niečo také však je možné len keď prežijeme niečo z toho, čím prechádza ten druhý. To v plnej miere dokázal v dejinách len Ježiš.

C. ÚVODNÁ ILUSTRÁCIA

Budete potrebovať krátky záber alebo obrázok, na ktorom je mnoho vecí a mnoho pohybu a diania. Premietnite ho buď z meotaru alebo cez počítač či video na obrazovku. Vyberte záber alebo obrázok, na ktorom je niečo, čo študenti predtým ešte nevideli. Ukážte im jeden obrázok alebo scénu iba v trvaní 10 sekúnd. Potom meotar alebo televíziu vypnite.

„Čo ste videli na obrázku? Pokúste ho detailne popísať.“ Pýtajte sa všetkých, aby každý mohol vyjadriť svoj pohľad.

„Svedkovia kriminálnych činov obvykle vidia celú scénu iba veľmi krátko a z rôznych pohľadov. Vy ste sa mohli na obrázok pozeráť asi 10 sekúnd. Všetci ste videli rovnako dlho to isté, ale vnímali ste rozdielne veci. Ak je to možné?“

Ukončite túto aktivitu nasledujúcimi myšlienkami. Ani dvaja ľudia väčšinou nevidia tú istú vec rovnako. Aj keď všetci vidíme rovnakú realitu, vysvetľujeme si ju každý rôzne. Je to dané našimi skúsenosťami, kultúrou z ktorej sme vyšli, atd. Podobne to je, keď sa pozeráme na konanie druhého a ihneď ho hodnotíme.

4. SPÁJAJÚCI ČLÁNOK

A. PREPOJENIE S KRÁĽOVSTVOM

Už ste sa niekedy s kamarátom pozerali spoločne na nejaký televízny program a keď ste o ňom po skončení hovorili, mali ste pocit, že ste sa každý pozerali na niečo iné? (Pre vás to bolo neuveriteľne nudné, zatiaľ čo druhý sa dobre bavil. Alebo naopak pre vás to bolo veselé, ale kamarát na tom nevidel nič vtipného.) Už

sa na vás niekedy váš kamarát našťval iba preto, že nedokázal vidieť vec rovnako ako vy? Ako je to možné? (Máme rôzne skúsenosti, osobnosti, dívame sa na veci rôzne, rôzne im rozumieme, rôzne ich chápeme.)

Určite nás bolí, keď nás niekto odsudzuje len preto, že nedokáže pochopiť, to čo prežívame a to, ako veci vidíme my. A to je práve ten problém, o ktorom hovoril už Ježiš.

Rozdajte študentské lekcie. Požiadajte študentov, aby sa pozreli na časť na stredu a prečítali si nasledujúce texty:

Pozrime sa na to, čo o odsudzovaní hovorí biblia. Prečítajte si so študentmi: **Matúš 7,1-3; Rimanom 2,1; Jakub 4,11.12.**

B. PREPOJENIE S ILUSTRÁCIOU V LEKCII

Ilustrácia na tento týždeň je založená na rovnakom podobenstve ako v tretej lekcii. Je to známy príbeh o slepých mužoch a slonovi. V tretej lekcii nám táto ilustrácia pomohla demonštrovať skutočnosť, že vo veľkom spore satan zaslepil ľudí tak, že nie sú schopní vidieť celú pravdu týkajúcu sa Boha. Tento týždeň je použitá rovnaká ilustrácia k tomu, aby nám pripomenula skutočnosť, že existuje „absolútny“ slon, ktorý sa nemení (pravda o Bohu, ktorú máme zapísanú v Biblii). Problém je však v tom, že neprežívame a nevnímame vždy veci rovnako. Nemali by sme nikdy druhého odsúdiť len preto, že vidí veci inakšie.

Na strane 94 nájdete celú verziu tohto príbehu. Prvá polovica je tiež v študentskej lekcii. Keď budete spoločne čítať príbeh, môžete požiadať šesť študentov, aby každý čítal jednu časť z toho, čo hovorí tých šesť slepých mužov.

? „**Ktorý popis slona bol správny?** (Do istej miery všetky. A zároveň žiadny.) **V čom boli jednotlivé popisy správne?** (Popisovali pravdivo to, ako slona jednotliví slepci vnímali.) **Prečo ale nakoniec neboli správne?** (Nikto z nich nevidel celého slona.) **Je to podobné našim skúsenostiam v živote?** (Pokiaľ slon predstavuje všetky dostupné skúsenosti človeka, potom aj životu rozumieme vždy len z časti, podľa našich osobných skúseností, kultúry v ktorej žijeme, odkiaľ sme vyšli, našej národnosti, atď.)

(**Poznámka pre učiteľov:** Z tejto ilustrácie by však nemalo vyplynúť to, čo sa satan snaží ľuďom nahovoriť, teda že neexistuje absolútna pravda, a že ani v Božom slove táto pravda nie je.)

Jedine Pán Ježiš je schopný plne pochopiť, čo prežívame. Bol pokúšaný, opustený, odvrhnutý, nenávidený a posmievali sa mu. Len on dokonale rozumie tomu, čím musíme prechádzať. Preto má právo súdiť druhých. (Poproste niekoho, aby našiel a prečítal Ján 5,22.) **Iba Ježiš má právomoc k súdeniu ostatných, pretože jedine on to dokáže robiť s plným porozumením a s láskavosťou.**

C. PREPOJENIE SO ŽIVOTOM

Možno už niektorí z vás videli americký thriller „*CSI: Crime Scene Investigation*“. V jednej scéne tohto filmu sa objavuje imigrant, ktorý pracuje ako vodič taxíka. Pri šoférovaní sa rozpráva so svojim pasažierom, keď tu sa mu pod kolesá pripletie muž, ktorý sa tackal cez ulicu. Vodič taxíka šliapol na brzdy, vyskočil z auta a beží rýchlo k ležiacemu mužovi. Ten má tak poranené brucho, že mu sú vidieť aj črevá. Zdesený šofér skočí späť do auta. V tej chvíli si ho všimnú ľudia, ktorí postávali okolo. Videli zraneného muža na zemi a vodiča taxi ako naskakuje naspäť do auta. Bežali k taxíku, vytiahli vodiča von a zmlátili ho tak, že nakoniec na následky tohto zbitia zomrel.

? „**Čo si asi mysleli títo ľudia o tom, čo sa stalo?** (Mysleli si, že vodič ho zabil. Bol to predsa cudzinec, možno nelegálny prisťahovalec, ktorý môže byť nebezpečný. A navyše chcel utiecť z miesta činu.) **Prečo ale mohol v skutočnosti vodič nastúpiť späť do taxíku?** (Mohol si ísť pre telefón alebo chcel pomocou rádiovkej vysielacky privolať pomoc.)

Čo sa v skutočnosti stalo tomuto mužovi, ktorého vodič taxíku zrazil? (Niekoľko ho napadlo a zranilo nožom, a ťažko zranený muž dotakal doprostred cesty, kde spadol práve pred prichádzajúci taxík.) **Čo nám tento príbeh hovorí o posudzovaní druhých?** (Naše zlé posúdenie situácie môže stať druhého aj život.)

5. APLIKÁCIA

A. APLIKAČNÁ AKTIVITA

Napíšte na tabulu alebo na flipchart sedem situácií, ktorých môžete byť niekedy svedkami. Potom poprosť študentov, aby ku každej z nich podali svoje vysvetlenie, ako k tomu vlastne došlo a čo si o tom myslia.

1. Niekoľko sa dostaví na naplánované stretnutie s pol hodinovým meškaním.
2. Niekoľko kopne do psa.
3. Žena nesie ťažký džbán s vodou na svojej hlave a muž ide pred ňou a nenesie nič.
4. Host, muž, pomáha odnášať hostiteľke špinavý riad do kuchyne.
5. Dvaja mladí ľudia, chlapec a dievča sa bozkávajú na verejnosti.
6. Pri písomnej skúške študent opisuje od suseda.
7. Host si pri večeri po hlavnom chodu hlasite odgrgne.

Potom, čo sa študenti pokúsili dať vlastné vysvetlenie k týmto situáciám, vedte ich k tomu, aby sa pokúsili zamyslieť nad tým, ako by tieto udalosti vnímali ľudia z iných kultúr:

1. V krajine, kde ľudia bežne prichádzajú na stretnutie o pol hodiny neskôr. V krajine, kde stretnutia vždy začínajú najmenej o pol hodiny neskôr ako bolo dohodnuté.
2. V krajine, kde sú psi prenášačmi rôznych nemocí. V krajine, kde je hodne túlavých nebezpečných psov.
3. V krajine, kde muži bežne vodu nenosia.
4. V krajine, kde sa neočakáva, že by muž vôbec kedy vstúpil do kuchyne.
5. V krajine, kde je zakázané sa i dotknúť ruky človeka opačného pohlavia.
6. V kultúre, kde si študenti bežne navzájom pomáhajú.
7. V kultúre, kde je odgrgnutie brané ako výraz ocenenia dobrého jedla.

*Prevzaté z [Interpreting Behavior: Expanding Our Point of View](http://www.peacecorps.gov/www/culturematers):
www.peacecorps.gov/www/culturematers.*

B. APLIKAČNÉ OTÁZKY

1. Čo môžeme urobiť proti odsudzovaniu druhých?
2. Čo môžeme urobiť, keď máme pocit, že nás niekto nesprávne odsudzuje?
3. Čo obvykle zistíme, keď „dva mesiace chodíme v niekoho mokasinach“?
4. Už sa vám niekedy stalo, že ste odsudzovali druhého a ono sa vám to neskôr vrátilo ako bumerang?

6. ZÁVER LEKCIE

ZHRNUTIE

Vlastnými slovami zhrňte nasledujúce myšlienky:

Pamätajte si na príslovie amerických indiánov, ktoré hovorí „Nesúďte nikoho, dokiaľ ste nechodili dva mesiace v jeho mokasínach“? Nie sme ale schopní druhého plne pochopiť, pretože nie sme všadeprítomní ani nevieme čítať myšlienky druhých. Ale aj keď my nedokážeme správne posúdiť jednanie druhých, máme vševéduceho sudcu, ktorý má všetky veci vždy pod kontrolou.

(Tento sudca nám dal vo svojom Slove jasné pravidlá chovania, vďaka ktorým môžeme poznať, čo nie je správne. Chce, aby sme jasne poznali a odsúdili hriech a nesprávne jednanie, ale neodsúdili hriešnika.)

Pre lekciu 9

Príbeh na prepojenie s ilustráciou lekcie

Pred dávnou dobou žilo v jednej indickej dedinke šesť starých mužov. Všetci sa narodili slepí. Ostatní obyvatelia dedinky mali týchto mužov veľmi radi a chránili ich pred každým možným nebezpečenstvom. Pretože týchto šesť mužov nikdy nevidelo, ako vlastne vyzerá svet, museli si veľa vecí domýšľať. Pozorne počúvali príbehy, ktoré im ostatní rozprávali, a snažili sa predstaviť si, ako vlastne vyzerá svet mimo ich dedinu.

Veľa príbehov im vrtalo v hlave. Najviac zo všetkého ich však zaujímalo, ako vyzerá slon. Počuli o ňom, že dokáže zničiť lesy, nosiť ťažké bremená, a že sa ho boja starí aj mladí. Ale taktiež sa dopyčuli, že na slonovi jazdí po celom kráľovstve kráľova dcéra. Keby to bolo tak nebezpečné zviera, kráľ by určite nedovolil, aby na ňom jeho dcéra jazdila.

Starí muži sa hádali o slonoch deň i noc. „Slon musí byť mocný obor,“ tvrdil prvý slepý muž. Počul veľa príbehov o tom, ako slony pomáhajú čistiť lesy a stavať cesty.

„Nie, nemáš pravdu,“ odporoval mu druhý slepec. „Slon je vznešené a jemné zviera, pretože na ňom jazdí sama princezná.“

„Všetci sa mýlite! Ja som počul, že slon dokáže prepichnúť svojím strašným klom aj dospelého muža,“ povedal tretí slepec.

„Prosím vás,“ pridala sa štvrtá. „Nikto z vás nemá pravdu. Slon bude určite len taká väčšia krava. Dobre viete ako ľudia často prehávajú.“

„Som si istý, že slon bude zázračný tvor,“ povedal piaty muž. „ako inak si potom vysvetlíť, že kráľova dcéra na ňom cestuje po kráľovstve úplne bezpečne.“

„Ja vôbec neverím tomu, že slony existujú,“ prehlásil šiesty muž. „Myslím, že si z nás ostatní len robia dobrý deň.“

Nakoniec došlo k tomu, že obyvatelia dediny už boli naozaj unavení hádkami týchto mužov a zariadili im, aby mohli navštíviť kráľovský palác. Tam snád' už konečne zistia o slonoch pravdu. Jeden chlapec z dediny bol vybraný, aby týchto mužov odviezol do kráľovského paláca. Najmenší z mužov položil svoje ruky na ramená chlapca. Druhý slepec dal svoje ruky na ramená prvého a tak sa všetkých šesť držalo, jeden druhého, aby boli schopní bezpečne ísť za chlapcom, ktorý ich viedol do nádherného paláca vládcu.

Keď došli na miesto, priviedli ich sluhovia na nádvorie, kde stál slon. Šesť mužov k nemu pristúpilo, aby sa mohli dotknúť bytosti, ktorá bola predmetom ich sporov a hádok.

Prvý slepec vystrel svoju ruku a dotkol sa boku tohto obrovského zvieraťa. „ Slon je hladký a tvrdý ako stena,“ prehlásil. „Určite má obrovskú silu.“

Druhý slepec položil svoju ruku na slonov chobot. „Ha, myslím, že vyzerá ako obrovský had,“ oznámil.

Tretí muž sa dotkol slonieho ostrého kla. „Mal som pravdu“, povedal rozhodne. „Slon je špicatý a nebezpečný ako oštep.“

Štvrtý muž sa dotkol jednej z nôh slona. „Ako som povedal,“ hovorí „je to len trochu väčšia krava.“

Piaty slepec sa dotkol obrovského ucha slona. „Ja by som zase povedal, že slon je taký veľký vejár alebo možno magický koberec, ktorý dokáže letieť cez hory a cez vrcholky stromov.“

Šiesty muž potiahol slona za jeho chlpatý chvost. „Podľa mňa to nie je nič iného než kus starého povrazu. Toho ste sa tak báli?“, uškľabil sa.

Potom kráľovský sluha zaviedol mužov do tieňa stromu. „Posaďte sa tu zatiaľ a odpočinite si pred dlhou cestou domov,“ povedal. „Prinesiem vám trochu vody na pitie.“

Zatiaľ čo čakali, opäť hovorili o slonovi.

„Slon je ako stena,“ povedal prvý slepý muž. „Myslím, že sa konečne na tom dokážeme zhodnúť.“

„Stena? Slon je obrovský had!“ odpovedal druhý slepec.

„Je to kopia, to vám hovorím,“ trval na svojom tretí slepý muž.

„Som si istý, že je to obrovská krava,“ povedal ten štvrtý.

„Zázračný koberec, bezpochyby,“ povedal piaty muž.

„Vari to nechápete?“ zaúpel šiesty. „Niekto tu zavesil povraz, aby nás zmietol!“

Hádali sa a ich výkriky zneli stále hlasnejšie. „Stena!“ „Had!“ „Kopia!“ „Krava!“ „Koberec!“ „Povraz!“

„Prestaňte kričať!“ ozval sa veľmi rozhnevaný hlas. Bol to vládca, ktorého ich hlasité hádanie prebudilo z odpoľudňajšieho spánku.

„Ako si môžete byť tak isti tým, že každý máte pravdu?“ spýtal sa ich vládca.

Šesť mužov sa nad tou otázkou zamyslelo. A potom, pretože vedeli, že vládca je veľmi múdry muž, rozhodli sa že radšej neodpovedia.

„Slon je veľké zviera,“ povedal láskavo vládca. „Každý z vás sa dotkol len jednej časti. Možno, keby ste tie časti dali dohromady, potom by ste pochopili, čo je pravda. A teraz ma už nechajte odpočívať.“

Keď sa sluha s vodou vrátil do záhrady, šesť mužov ticho odpočívalo v tieni a premýšľalo nad radou vládca.

„On má pravdu,“ povedal prvý slepec. „Aby sme pochopili pravdu, musíme dať všetky časti dohromady. Pohovoríme si o tom pri našej ceste domov.“

Prvý slepec dal ruky na ramená chlapca, ktorý ich mal viesť späť do dediny. Druhý muž dal svoje ruky na ramená svojho priateľa a tak to urobili aj ďalší a boli pripravení na spoločnú cestu.

Prerozprával Donelle Blubaugh

<http://peacecorps.gov/wws/guides/looking/story22.html>